

Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
присвячений 75-річчю кафедри
медицини катастроф та військової медицини
Львівського національного медичного університету
імені Данила Галицького

Львів
2019

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького
Danylo Halytskyy Lviv National Medical University

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
МЕДИЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*присвячений 75-річчю кафедри
медицини катастроф та військової медицини
Львівського національного медичного університету
імені Данила Галицького*

**ACTUAL PROBLEMS AND DEVELOPMENT PROSPECTS
OF MEDICAL SCIENCE AND EDUCATION**

COLLECTION OF SCIENTIFIC WORKS
*Dedicated to 75th Annivesary of the Department
of catastrophe medicine and military medicine
of Danylo Halytskyy Lviv National Medical University*

Львів

2019

Lviv

2019

УДК: 378:001.61

Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичної науки та освіти:
зб. наук. праць, присвячений 75-річчю кафедри медицини катастроф та
військової медицини Львівського національного медичного університету імені
Данила Галицького / [упорядник : В.В. Гуменюк]. Львів, 2019. 235 с.

Редакційна колегія:

Чаплик В.В., кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри

Олійник П.В., доктор фармацевтичних наук, професор

Петрук С.О., кандидат медичних наук, Заслужений лікар України

Козопас В.С., кандидат медичних наук, доцент

Євстрат'єв Є.Є., кандидат фармацевтичних наук, доцент

Литвинчук В.Г., кандидат медичних наук

Жуковський В.С., кандидат медичних наук

Гуменюк В.В., кандидат педагогічних наук

Редагування англійською мовою; технічна верстка:

Гуменюк В.В., кандидат педагогічних наук

У збірнику наукових праць відомі дослідники, лікарі, педагоги-практики, молоді пошукувачі та працівники вищих закладів освіти висвітлюють сучасні теоретичні й практичні аспекти підготовки кваліфікованих медичних спеціалістів, обговорюють актуальні питання військової медицини та освіти, медичних проблем, пов'язаних з бойовими та небойовими наслідками надзвичайних ситуацій і військових конфліктів.

Статті збірника подано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Видання розраховане на науковців і педагогів-практиків загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти.

Упорядник:

Гуменюк В.В., кандидат педагогічних наук.

© Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019

© Автори статей, 2019

<i>Драло́ва Олекса́ндра</i> <i>Уса́чова О́лена</i> <i>Кона́кова О́льга</i> <i>Пахо́льчук Те́тяна</i> <i>Сі́ліна Є́лизавета</i> <i>Dralova Oleksandra</i> <i>Usachova Olena</i> <i>Konakova Olha</i> <i>Pakholchuk Tetyana</i> <i>Silina Yelyzaveta</i>	СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ У МЕДИЧНОМУ ЗВО MODERN FEATURES OF TEACHING CHILDREN'S INFECTIOUS DISEASES IN MEDICAL UNIVERSITY	78
<i>Є́ренко О́лена</i> <i>Смо́йловська Га́лина</i> <i>Хорте́цька Та́я</i> <i>Yerenko Olena</i> <i>Smojlovska Halyna</i> <i>Khortetska Taya</i>	СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ STATE AND PROSPECTS OF IMPROVEMENT OF TRAINING OF PHARMACEUTICALS	86
<i>Іва́нкова Ната́лія</i> <i>Стро́їтелева Ні́на</i> <i>Ivankova Nataliya</i> <i>Stroiteleva Nina</i>	АДАПТИВНИЙ КОНТЕНТ НАВЧАННЯ З МЕДИЧНОЇ ІНФОРМАТИКИ ADAPTIVE CONTENT FOR MEDICAL INFORMATICS TRAINING	90
<i>Лиха́сенко Іветта́</i> <i>Лука́шенко Ла́нна</i> <i>Lukhasenko Ivetta</i> <i>Lukashenko Lanna</i>	ВДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ МУЛЬТИМОДАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ПРОПЕДЕВТИКИ IMPROVING STUDENTS' INDEPENDENT WORK AT THE DEPARTMENT OF MULTIMODAL DIAGNOSTIC AND PROPEDEUTIC	93
<i>Каблу́ков Андрі́й</i> <i>Му́рзіна О́лена</i> <i>Kablukov Andriy</i> <i>Murzina Olena</i>	ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ IMPROVING THE EFFICIENCY OF INDEPENDENT WORK OF STUDENTS OF MEDICAL UNIVERSITY	96
<i>Рі́зник О́льга</i> <i>Заку́сило́ва Те́тяна</i> <i>Riznyk Olha</i> <i>Zakusylova Tetiana</i>	КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ COMPETENCY-BASED APPROACH IN MEDICAL EDUCATION	100
<i>Савка́ Юліа́нна</i> <i>Сли́вка Я́рослава</i> <i>Savka Yulianna</i> <i>Slyvka Yaroslava</i>	НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ФІЗІОЛОГІЇ ТА ПАТОФІЗІОЛОГІЇ EDUCATIONAL AND METHODOLOGICAL SUPPORT OF STUDENTS' INDIVIDUAL WORK AT THE DEPARTMENT OF PHYSIOLOGY AND PATHOPHYSIOLOGY	103
<i>Скля́р Серге́й</i> <i>Іва́нов Олексі́й</i> <i>Че́репаха Ю́рій</i> <i>Sklyar Serhiy</i> <i>Ivanov Oleksiy</i> <i>Cherepakha Yuriy</i>	ВИКОРИСТАННЯ МНЕМОНІЧНИХ СИЛОГІЗМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСВОЄННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ НА ЗАНЯТТЯХ ЗІ СТУДЕНТАМИ ПРИ ВИВЧЕННІ ПІДГОТОВЧОГО ЕТАПУ ДО ПЕРВИННОГО ОГЛЯДУ ПОСТРАЖДАЛОГО НА МІСЦІ ЕКСТРЕМАЛЬНОЇ СИТУАЦІЇ THE USE OF MNEMONIC SYLLOGISMS TO INCREASE THE EFFICIENCY OF MASTERING TRAINING MATERIAL IN CLASSES WITH STUDENTS IN THE STUDY OF THE PREPARATORY STAGE FOR THE INITIAL EXAMINATION OF THE VICTIM AT THE SCENE OF AN EXTREME SITUATION	107

консультації і контролювати якість засвоєння знань за допомогою тестування.

Для тестування використовується спеціалізована програма «RATOS», яка розроблена співробітниками ЗДМУ та призначена для навчання і тестування студентів.

Висновок. Використання хмарних технологій для організації та контролю самостійної роботи студентів в Запорізькому державному медичному університеті показав, що професійно організована СРС сприяє встановленню більш міцного взаємозв'язку теорії і практики, ефективному освоєнню професійних компетентностей, розвитку комунікативних навичок та умінь. Готує студентів до вирішення типових задач, активізує креативність розумової діяльності та сприяє формуванню у студентів власної життєвої позиції. Сприяє кращій адаптації майбутніх фахівців до професійної діяльності і підвищує рівень якості підготовки майбутніх фахівців.

Список літератури

1. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 386-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-p>.
2. Тюптя Л.Т., Іванова І.Б. Самостійна робота студентів в умовах інформаційного навчального середовища // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами - Збірник наукових праць № 6(8) 2009.
3. Робоча навчальна програма з дисципліни «Медична інформатика» (розроблена на підставі типової навчальної програми 2010 року). Харківський державний медичний університет. Харків, 2012. 17 с.
4. Скрипкин В. С., Капустина Е. И., Орлянская И. А., Капустин И. В., Безгина Ю. А. Организация и контроль самостоятельной работы студентов // Современные проблемы науки и образования. 2013. № 6.
5. Проектирование основных образовательных программ при реализации уровневой подготовки кадров на основе федеральных государственных образовательных стандартов : учеб.-метод. пособие / под ред. С. В. Коришунова. М., 2010. 212 с.

УДК: 378.147.091.3:61]:005.336.2

*Різник Ольга, к.мед.н., доцент
Закусилова Тетяна, к.пед.н., старший викладач
Кафедра охорони здоров'я, соціальної медицини та лікарсько-трудової експертизи
Запорізький державний медичний університет
м. Запоріжжя, Україна*

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ

Анотація: питанням підготовки медичних кадрів і розвитку медичної освіти приділяється дуже велика увага на державному рівні. Це сприяє інтеграції сучасних

фахівців в європейську систему освіти, підвищення мобільності студентів і викладачів. Реалізація компетентнісного підходу передбачає широке використання в навчальному процесі активних та інтерактивних форм проведення занять. Ситуаційні інтерактивні завдання спрямовані на придбання студентами практичних компетенцій, володінням сучасними засобами інформації, навичками роботи в групі, колективі.

Ключові слова: компетентність, компетенція, випускник медичного вузу, оцінка результатів навчання, медична освіта.

*Riznyk Olha, MD, PhD, Associate Professor
Zakusylova Tetiana, PD, PhD, Senior Lecturer
Department of the health care social medicine and medical-labor examination
Zaporizhzhia state medical university
Zaporizhzhia, Ukraine*

COMPETENCY-BASED APPROACH IN MEDICAL EDUCATION

Abstract: *very much attention is paid at the state level to the training of medical personnel and the development of medical education. This contributes to the integration of modern professionals into the European education system, increasing the mobility of students and teachers. The implementation of the competence approach involves the widespread use of active and interactive forms of training in the educational process. Situational interactive tasks are aimed at acquiring students with practical competencies, knowledge of modern media, skills in working in a group.*

Key words: *competency, competence, medical school graduate, assessment of educational results, medical education.*

В даний час питанням підготовки медичних кадрів і розвитку медичної освіти приділяється дуже велика увага на державному рівні. Суть концепцій розвитку системи охорони здоров'я в Україні спрямована на зміцнення матеріально-технічної бази медичних установ, впровадження сучасних інформаційних систем в охорону здоров'я, нових стандартів надання медичної допомоги. Ці процеси повинні сприяти інтеграції сучасних фахівців в європейську систему освіти та розширенню доступу до європейської освіти, в тому числі підвищення мобільності студентів і викладачів.

На сьогодні за кордоном існують різні підходи до побудови освітньої програми в вищому медичному навчальному закладі, наприклад програма, побудована за системою органів, яка фокусується на організації змісту навчання; програма на основі компетентнісного підходу, спрямована на результати навчання; програма, заснована на командній роботі, де більша увага приділяється методам навчання. Однак всі існуючі програми орієнтовані на деякі частини складної системи, але не враховують того, як інші компоненти освітнього процесу можуть змінюватися і взаємодіяти

один з одним, тобто виникла необхідність пошуку оптимального підходу до створення сучасної програми навчання в медичному вузі, і більш пильної уваги вимагає суть компетентнісного підходу [1].

У більшості сучасних закордонних видань вказується, що компетентність складається з знань і навичок. Всі компоненти компетентності, крім знань і навичок, включають в себе наступні аспекти: відображення в щоденній практиці; певні цінності при судженнях; відповідність кваліфікації і здібностей, відносин, якостей або станів; професійне судження; відносини і цінності; риси характеру; професійна соціалізація та судження; компетентність як особиста здатність. Таким чином, всі компоненти можна підсумувати в відносини, здібності, судження, цінності та особисті характеристики. [2, 3, 4, 5, 6].

Якість професійної освіти не повинно зводитися тільки до накопичення навичок, знань і умінь з окремих предметів. Освіта на сучасному етапі має сприяти створенню у студента цілісної картини майбутньої професійної діяльності.

При спробі застосування навчання на основі компетентності слід враховувати деякі принципи, які повинні застосовуватися систематично і розроблятися з урахуванням основних особливостей умов професійної діяльності; забезпечувати високу якість навчальної діяльності, розрахованої на допомогу студентам у виконанні кожного завдання; вимагати від студентів виконання завдань вищих рівнів компетентності в умовах, подібних до роботи в медичних закладах.

Реалізація компетентнісного підходу, формування необхідних знань і навичок передбачає широке використання в навчальному процесі активних та інтерактивних форм проведення занять. Все вищезазначене сприяло створенню та розвитку в Запорізькому державному медичному університеті міжкафедрального тренінгового центру. Центр має великий обсяг муляжів, манекенів, програм, а також Cardionics – біонічний гібридний стимулятор, щоб гідно забезпечувати якісне навчання студентів кардіологічного, пульмонологічного, гастроентерологічного профілю, проводити заняття з серцево – легеневої реанімації. За допомогою манекена – симулятора звуків серця, легень і кишківника – SAM Basic студенти можуть діагностувати аортальний стеноз, стеноз легеневої артерії, а також захворювання бронхо – легеневої системи та кишківника. До речі, всі патологічні шуми, хрипи, інші звуки є записами від реальних пацієнтів, що створює ілюзію спілкування наживо. Заняття, що проводяться в інтерактивній формі, дозволяють студентам отримати

ціннісно-сміслові, навчально-пізнавальні компетенції в сфері самостійної пізнавальної медичної діяльності. Значною мірою ситуаційні інтерактивні завдання спрямовані на придбання студентами практичних компетенцій, володінням сучасними засобами інформації, навичками роботи в групі, колективі.

Таким чином, реалізація компетентнісного підходу в медичній освіті сприяє навчанню з високим рівнем самостійності при провідній ролі особистості студента, з варіативністю методів і форм навчання при активному використанні сучасних інтерактивних технологій.

Список використаних джерел

1. *Bordage G., Harris I. Making a difference in curriculum reform and decision making processes // Medical Education. 2011. № 45(1). P. 87–94.*
2. *Bhatti NI, Cummings CW. Competency in surgical residency training: defining and raising the bar // Academic Medicine. 2007. № 82(6). P. 569–573.*
3. *Calhoun JG., Davidson PL., Siniors ME., Vincent ET., Griffith JR. Toward an understanding of competency identification and assessment in health care management // Quality Management in Health Care. 2002. № 11(1). P. 14–38.*
4. *Carraccio C., Wolfsthal S. D., Englander R., Ferentz K., Martin C. Shifting paradigms: from Flexner to competencies // Academic Medicine. 2002. № 77(5). P. 361–367.*
5. *Epstein R. M., Hundert E. M. Defining and assessing professional competence // JAMA. 2002. № 287(2). P. 226–235.*
6. *Whitcomb M. Competency-based graduate medical education? Of course! But how should competency be assessed? // Academic Medicine. 2002. № 77 (5). P. 359–360.*

УДК 378.147.88

*Савка Юліанна,
к.мед.н., доцент, завідувач кафедри
Сливка Ярослава,
к.мед.н., доцент, доцент кафедри
Кафедра фізіології та патофізіології
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м.Ужгород, Україна*

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ФІЗІОЛОГІЇ ТА ПАТОФІЗІОЛОГІЇ

***Анотація.** Організація самостійної роботи, як невід’ємної складової навчального процесу є важливим завданням викладацького колективу кафедри. Сучасні підходи до навчально-методичного забезпечення самостійної роботи сприяють розвитку самостійності та організованості студентів, підвищенню якості підготовки висококваліфікованих кадрів для лікувальної діяльності та значної ролі викладача в мотивації студентів до самоосвіти. У даній статті представлений опис традиційних та інноваційних форм та методів організації самостійної роботи студентів, що передбачає підготовку медичних фахівців на якісно новому рівні. Значна увага у*